Ն. 4282 1880 ՓԵՏՐՎԱՐ 12 ՇԱԲԱԹ — ԵՐՄԻՊԻՐԻՆՃԻ ՄԷՋ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 24 ՓԵՏՐՎԱՐ ՇԱԲԱԹ, Ն. 4282

ԳԻՆԸ

Իսթանպոլ իշին

Պիր սէնէ, մէհիտիյէ 10
Ալթըայ » » 5
Իւչ » » 2½

Թաշրալար իշին

Պիր սէնէ, մէհիտիյէ 12
Ալթը այ » » 6
Իւչ այ » » 3

Բոսթա իւճրէթի պիտէ այիտ տիր։

Պիր նիւսխէ 40 փարա մէթալիք

Մասիսի Լեռ

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆա իշին սաթը՝ 3 ղրշ.
Իքինճի » » » 2 ղրշ.
Իւչիւնճու » » » 1 ղրշ.

Թլան սրբասրնա գոնուլմասան իլա նաթ ու իխթարաթը սաթը՝ 5 ղրշ.

Մէքթուպլար Կ. Պ. Փանոսեան քիմինէ կաղրլար։

Իսթանպոլա, Գալաթատա Բէնի չէնթիհ-պազարընտա Իքսի խանընտա Ն. 41։

ՌԻՊԻԻԼ ԷՎՎԷԼ ՝ 1298 — ՄԻԻՆԱՏԻ ԷՐՃԻԵԱՍ — ՇՈՒՊԱԹ ՝ 1295

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Ս. Բէթրսպուրկ, 22 փետր.

Նուսմ Թան զաղէթասը, տիւն Մոսգուսատա վուգու պուլան պիր պէյիւք հարիգտէ, ֆէննը էնֆիւմէնի տանի ի իլէ միւթէատտիտ միւզէխանէլերին միւհթերէք օլաբընը, վէ պիր չօգ Թալէ-պէնին Թէվզըֆ խիլտիկինի խապէր վիրիեօր։

Լօնտրա, 23 փետր.

Աֆղանիսթանտա պուլընան Ինկիլիզ ասքէրի գոմանտանը ժէնէրալ Ռոպէրթս, պիր պէհաննամէ նէշր իտէրէք, պիր էմիրին ինթիխապը զրմնընտա պիր շուրայի իմմէ՝ ին Թէշքիլի իշին Քեապուլա մէպուսլար կէօնտէրմէէ Աֆղան էհալիսինի տավէթ իյէմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Խաղինէյի խասսայի շահանէ միւտիրի Գաղազեան Յակոբ էֆէնտինին, խաղինէյի մէզբիւրէնին խալահը իշին Թասավվուր իմմիկի Թէսպիրէրէ Թէվֆիգան, եագընտա տայիրէյի մէզպուրէճէ իսլահաթա պաշլանըլճաղը իշխիրիլիշ տիր։

—Ըմխթըմլար միւթէահիւտի Միշէլ բաշա, Իսթանպօլա միւթէվէճճիհէն Բարիզտէն հարէքէթ իմմիշ տիր։ Լէվընթ Հէրբլա զաղէթասընդն ըրիվաեէթինէ կէօրէ, բաշայի միւմանիլէյհ, ըմխթըմլար իշինին մալիեէճէ ճիհէթինի թահթը Թէէվինէ ալմըշ խսէ տէ, մասլահաթընդն պաղը մէնաֆիյի մուհիմ մէեէ տօգունտուղու ճիհէթլէ, օլ պատատէ պաղը պիւյիւք վէ հաթթա էսասը թատիլաթ իճրասը չիւպհէտէն վարէսթէ պուլունմուշ տուր։

—Սըրպիսթան էլչիսի Մ. Գրիսթիչ պու կիւն վէտալաշմագ ըւզրէ, հուզուրը հազրէթի Բատիշահիեէ չըգաբգտան սոնրա, Վարնա թարիգիյլէ Տէրիսաատէթտէն հարէքէթ իստէճէք տիր։

—Թուլումպա ալայը միրալայը գոնթ Զէչենիին պիր գաչ կիւնտէն պէրու նամիզաճ օլտուղու իշխիրմիշ տիր։

—Սէլանիքտէն ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, մուգատտէմա Ինկիլիզ օրտուսունտա միրալայլըգ իմմիշ պուլուգ, պիր վագըթտան պէրի չիֆիլիք միւլթէզիմի օլարագ, վէ մուախխարէն տախի մուհաճիրինէ իեանէ թէվզի իմմէք իւզրէ, Տէրիսաատէթ Ինկիլիզ էլչիսի սըր Լաեարա թարաֆընտան մէմուր պուլունարագ, Սէլանիքտէ իգամէթ իմմէքտէ օլան Մ. Սինկ, Նիգօ էշգբեասը թարաֆընտան տէրտէսթի իտիլմիշ վէ տաղլարա կէօթիւրիլմիշ տիր։

Շագբլար, միւմանիլէյհի ոալը վիրմէք իշին, պիւյիւք պիր պէտէլ ագչէսի թալէպ, վէ քէնտիլէրի թաագիպ իտիլիրլէր իսէ, միւմանիլէյհի գաթլ ու թէլֆ իստէճէքլէրինի թէհոտա իմմէքտէ տիրլէր։ Մ. Սինկ, Սէլանիք Ինկիլիզ գոնսոլոսու Մ. Պլինթէ եազըղը պիր թէզքէրէտէ, սըհհէթճէ էյի պիր հալտէ օլտուղունու պէեան, վէ լաքին մէզբիւր էշգբեա ֆբրգասը ալէյհինտէ ասլա թէտապիրի չէտիտէ իմթիհան օլունմամասընը ըէճա էյլէմիշ էտիր։ Պինապէրին Մ. Պլինթ, էշգբեանընդն հարէքէթինէ ուզադան նէզարէթ իմմէք իւզրէ, ասքէր սէվգ իմտիրմէքլէ իքթիֆա իտիպ, Ինկիլիզ սոնանմասընդն Գոգէթ վէ Էնթրէբիա նամ ավիզօ վաբօրլարը տախի, Մ. Սինկ վաբօրա իրքեաղ խիլմէսին իշին, սէվահիլ բիշկեահընտա տօղաշմադտա տրը։ Շիմտիկի իշլու մէրքէզատ օլտուպ, իլէբուատ նէ սուրէթ քէսպիտէր իսէ, պիլմիրիրիզ։

—Գըպրըսատա հայման խասթալըզը զուհուր իտիպ, շիմտիկէ գատար թագրիպա 500 հայման թէլէֆ օլունուշ տուր։

—Բում բաթրիգխանէսինին միւրէվվիճի էֆքեարը օլան Անամօլիգօս Անթիր զաղէթասը, Բում միլլէթ մէքթէպի քէպիրինին ինշասը իշին թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն պին լիրա իեանէ օլունտուղու հավատսինի եալանա չըգարըեօր։

—Ֆար տիւ Պոսֆորը պէեանընա կէօրէ, տէվլէթը Ալիեէ վէ Եունան թասհիհի հուտուտը հագդընտա մուտխխարէն մէճլիսը վիւքէյատա թանգիմ օլընան խաթթը հուտուտը թատիդինի միւթէզամնին օլան իրատէյի սէնիեէ, բաղար կիւնիւ Պապը Ալիեէ իրսալ օլընմըշ իսէ տէ, պու մատտէ հագդընտա հէնուզ մալիւմաթ օլմաեըպ, ֆագաթ պա իրատէյի սէնիեէ թատիդ պուլլուլմուշ օլան խաթթը հուտուտ, տէվլէթի Ալիեէ վէ Եունանիսթան թասհիհի հուտուտ գոմիսիոնընընդն սոն իճթիմանաթընտա Եունան մուրախխասլարը թարաֆընտան թագտիմ իտիլմիշ օլան խաթթը հուտուտա էքսէր նոգթաճա մըթապէգ օլուպ, Պապը Ալի տախի մէսէլէյի պու խաթթը հուտուտ նոգթայի նազարընտան թէքրար միւզաքէրէեէ Եունանիսթանը տավէթ իմմէք նիեէթինէ պուլընմագտա իմիշ։

—Պիր գաչ կիւնտէն պէրու Էրրօբա պօրտալարընտա Օսմանլը էսհամը ֆիեաթը եիւքսէլմէք իւզրէ տիր։ Բարիտէն ալընան խապէրլէրտէն անլաշըլըգրնա կէօրէ, իշ պու թէրագդը, Պէրլին գոնկրէսի բրօթոգոլարընտան պիրինտէ կէօսթէրիլտիյի իւզրէ, ումմէմի պիր միւխթէլիֆ գոմիսիոն թէշքիլինէ տայիր պիր բիվանէթ ճէրէեան իմմէսինտէն նէշէթ իմմիշ տիր։

(Լ. Թ.-ը։)

—Իմմալեա տէվլէթինին պիր ֆիլոսոֆընընդն Ճարգ սուլարընա ազիմէթ իլլէտիյինի եազմըշ իսի՝ Իմմալեա զաղէթալարընընդն եազարգլարընա կէօրէ, մէգբիւր ֆիլո Իզմիր լիմանընընա կիրէրէք, պիր գաչ կիւն իգամէթ իմմիքտէն սոնրա, մէմալիրի Օսմանիէնին սայիր լիմանլարընա տախի կիտէճէք տիր։ Մէգբիւր ֆիլո, իքի մահ քէշէթ ու կիւզար իշին լաղըմ օլան նուգուտ ու էրզագը իսթիհսալ էյլէմիշ տիր։

—Ղազէթալարտա օգունտուղունա կէօրէ, Եէնի բազար գուրպինտէ, ասաքիրի Օսմանիէ իլէ Ավթրիա ասաքիրի պէյինտէ պիր միւճատէլէ վուգուա կէլմէք միւնասէպէթի իլէ, պու վագբա հագդընտա Պապը Ալի իլէ Ավթրիա վէ Մաճարիսթան սէֆարէթի պէյինտէ թասասիյի իյզահաթ օլընմագտա օլուպ, ֆագաթ վագբայի մէզբիւրէ օ գատար հայրեղի էհէմմիեէթ սէյիլ տիր։

—Ասաքիրի Եունանիէ զապիթանընընան օրուպ հուտուտը Եունանիէնին թասհիհի միւզաքէրանա մէմուրէն, Եունան տէվլէթի թարաֆընտան Տէրիսաատէթէ կէօնտէրիլէն մուրախխասլար մահէթինտէ պուլընմագ իւզրէ մուգատտէմ ճէ Տէրիսաատէթէ վիրուա իտէն միւսիւ Բարնարասի պու քէրրէ Ա. թինաեա ավաէթէ էմր ալմըշ տըր։

—Պապը Ալինին միւհթերէք օլան թարաֆլարընընդն իճրասընա պաշլանըլան թամիրաթը, հավալարընը միւատատէսիզլիկինէ մէպնի, պիր միւատէթ թէէխիր իթիտիկի հալտէ, հավալարընը պիր գաչ կիւնտէն պէրու միւսատատ վիրմէսի ճիհէթլէ, ինշասթա քէմալի սիրաթլէ եէնիտէն պաշլանըլմըշ, պագը օտալարընը տէօշէմէ վէ թավան թախթալարը վազ օլունմուշ տուր։

Մէքանէթինի մուհաֆազա խէպիլէն տիվարլար եըգըլմաեաճաղը ճիհէթլէ, ինշասթընընդն եագընտա խիթամ պուլմասը մէլհուզ տուր։

—Կէշէն կիւն Պէշիքթաշա, ամէլէտէն Թաշճը պիր Բում տէլիգանլըսընընդն, ալէգատան նաշի նէֆսինէ սուլի գատատ իյլէտիկի հավատսի զաղէթալարտան նագլ օլունմուշ իսի։

Թահգըգաթը մէվսուգէեէ կէօրէ, պու վագբա պէրվէճճի տթի վուգու պուլմուշ տուր. շէօյլէ քի, մանէլլի մէզբիւրատ Եըլմըզ սօգաղընտա սաքին Թուղլա թիւճճարընտան Լէօնիտաս նամ քիմէսնէ, խանէսինատ պուլունտուղու հալտէ, քէնտիսինէ պիր Թապանճա սըգըպ, գուրշունու վիճուտինէ Թէէսիր իմմիշ, վէ Թապանճա սէսի իւզէրինէ եէթիշէն զապթիեէլէր, վէ եախատ միշալիրի միւմանիլէյհի աղլ իմմէք շըգարլարընտան պիրինի Պապը Ալինին եէտը իմմիեաբընա պրագմըշ տըր։ Պապը Ալի, հէր իքիսինի տախի նախօշնուտ իմմէկի միւնասիպ կէօրմէյիպ, Խալիլ պէյի աղլ իմմեեէրէք, Տէրիսաատէթէ չաղըրմըշ տըր։ Դալիպա միշավիր պէյ, Պապը Ալիեէ քէշիտէ իյլէտիկի Թէլէկրաֆնամէլէրտէ միւնտերիճ իֆատաթատան սօլայը Ֆօթիատիս բաշա ալէյհինտէ իգամէյի տավա իյլէմէք նիեէթինտէ տիր։ Վալի հէր նէ գատար պէշսէնէ միւտէթլէ Թայեին օլունմուշ իսէ տէ, վիլաեէթին նիզամիամէյի տախիլինտէ, հագդընտա իգամէյի տավաեա մէէզունիյէթ վէրիլմիշ տիր։

(Լ. Հէրբլ.)

—Իզմիտ միւթէսարրըֆը Ֆէյզի պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի, լիճճիւլ մուհաքէմէ Տէրիսաատէթէ կէթիրիլմիկի ճիհէթլէ, միւթէսարրըֆլըգը մէզբիւր վէքեալէթինէ չէհիր էմանէթինին միւսթայիտ մէմուրլարընտան մուհասէպէճի Շէֆիգ պէյ վէքիլ թայեին օլունարագ կէօնտէրիլտիկի Վագբթտա կէօրիւրմիշ տիր։

—Մէճլիսի մէպուսանտա Գոզան մէպուսու օլուպ, պիր միւատէթտէն պէրու թահթը թէվզիֆտա պուլունան Գոզանը Մուսթաֆա էֆֆէնտինին, բէնչէնպիհ կիւնիւ սէպիլ թախլիեէ գէլընմըշ օլտուղու իշխիրմիշ տիր։

—Տէվլէթի Ալիեէնին Մըսրը վէրկիսյլէ թէէմին օլունան խթիգրազ գուրբանլարը.լա 1877 իսթիգրազը գուրբանլարընընդն թէէտիեէսի զըմնընտա, Լօնտրատա Մըսրը հիւքիմէթի սարրաֆլարընընդն 166 պին լիրա ախզ իմմիշ օլտուղլարը Լօնտրատան իշար օլունուեօր։

—Մարթպուրթ իսարէյի պէհիեէսի թարաֆընտան զաղէթալարա կէօնտէրիլէն պիր պէեանանամէտէ, էսարէթին լարընա տայիր պիրիմլէ պրատպէր սայիր զաղէթալարտա կէօրիւլէն մուգավէլէնամէնին ասլընա մութապըգ օրնատըղը զիբը ու իշար դըլընմըշ տըր։

—Բանկարթիտէ քայրին Զաեբը սոգաղընտա 19 նիսմէրօլու խանէտէ սաքին թէպաայի տէվլէթի Ալիեէտէն էլպիսէճի Սէրգիսին, եիկիրմի պիր կիւն մուգատտէմ, Պէյօղլունտա Խրիսթաքի էֆէնտինին խանը գարշըրընտա միւսթէճիր պուլունտուղու պարագատան վէ ուշաղը Տիգրան եէտինտէն հիյլէ իլէ տօլանընընմըշ օլտուղու ան իչ բարչա մասխարա էլպիսէսինէ մէպնի, Պէշիքթաշտա Հասան բաշա տէրէսի ճատաէսինտէ սաքին թէրզի էսնաֆընտան Եանգօ նամ քիմէսնէ-տէն վուգու պուլան խատասը իւզէրինէ, թահարրիեաթը լաղըմէ պիլիճա, մէրգում Եանգօ տէրտէսթ իլէ, տօլանընընմըշ օլտուղու մէզբիւր էշեա մէյատան չըգարըլմըշ, վէ մուամէլէյի գանունիեէնին իճրասը զրմնընտա, քէնտիսինէ Պէյօղլու միւթէսարրըֆլըգընա կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Բօմատա թապ օլունան Իմմալի զաղէթասընընդն փետրվար 14 իւնճիւ կիւնիւ նիսխէսինտէ կէօրիւլմիշ տիւր. —«Խըտիվը սաղդ Իսմայիլ բաշա հազրէթլէրինէ, սէքիզ կիւնէ գատար շէհրիմիզտէ պէքլէնիլիեօր։ Միւշարիլէյհին աղիմէթի, Իմմալեատա հիւանի գատուլ օլունմասը թէշէքքիւրիւնիւ գրալ հազրէթլէրինէ էյգիա իշին տիր։ Միւշարիլէյհ, պիր գաչ կիւն բայիթախթըմըզտա իգամէթ իմմիքտէն սոնրա, Բարիզէ աղիմէթ իմմէսի միւհթէմէլ տիր։ Հէր հալտէ Նաբօլիտէն զայպուպէթի, պէշ ալթը հաֆթանը թէճավուզ իմմէեէճէք տիր։»

ԻԼԱՆ

Արսա վէ ագար վէ միճէվհէրաթ թէրհին իաէրէք զաեէթ ֆայիտէլի շարթլարա իսթիգրազ իմմէք իսթէյէնլէրին, Աշըր էֆէնտի խանը օտապաշըրը Արթին աղաեա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

ԱՀՎԱԼԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

ԱՖՂԱՆԻՍԹԱՆ

Աֆղանիսթան մէմալիքի, Ֆրանսանընընդ պիր պուչուգ միսլի ճէտամէթինտէ օլուպ, էհալիսի տախի թախմինէն ալթը եէտի միլեօնունուֆուսան իպարէթ տիր։

Ֆագաթ մէմալիքի մէզբիւրէնին էհէմմիյէթի, քէնտի ճէսամէթինտէ, եախատ էհալիսինին մըգտարընտա օլմաեըպ, մէվզբընընդն էլզէմիյէթ ինտէ տիր. չունքի էկէր պիր կիւն Բուսիա տէվլէթի թարաֆընտան Հինտիսթան իւզէրինէ պիր հիւճում օլունապիլէճէք իսէ, էն քէսման թարիգի Աֆղանիսթան տընը։

Աֆղանիսթան, Բուսիա իլէ Ինկիլթէրրանընընդ Հինտիսթան Իմբէրթիօրլուղու պէյինտէ պէօյէ պիր մուհիմ մէվզը թումմուշ օլտուղունան, մէզբիւր իքի տէվլէթլէր, եէքտիկէրինի թէէմին իմմէք իշին, վատ իմմիշէր իսի քի, իքիսի տէ Աֆղանիսթանտան եէր զապթ իմմէքլիյէ դալընընմաեըպ, մէմալիքի մէզբիւրէյի քէնտի արա եէրլէրին-

տէ պիր սիրէր հալինտէ թութսունլար տէյի, վէ հաթթա, էկէր եանընմազ իսէք, պիրիպիրլէրինէ պիր չիւպհէ վիրմէմէք իչին, Աֆղանիսթանքն տախլի իշլէրինէ գարըշմամաղա տախի սէօզ վիրմիշլէր իտի։

Պու կիւն, մէղքիւր վատլէր պօղուլուպ, Աֆղանիսթան հէմ գըսմէն զապթ օլունմուշ, վէ հէմտէ տախլի իտարէսի Ինկիլիզլէրին էլինէ կէչմիշ տիր։

Լաքին իշին պու հալինէ Ռուսիա տէվլէթի քէնտիսի սէպէպլիյէթի վիրմիշ օլտուղունտան, հիչ պիր ինսաֆ բաղի օլմազ քի, թագսիրաթքն աղբիւրը Ինկիլթէրրանքն իւգէրինէ աթըլըբ. անճագ չու ֆարգ վարտը քի, պու թէպէտիւլաթ Ինկիլթէրրայա բէք խայրլը, վէ Ռուսիայա տախի բէք մուզիրը օլմուշ տուր։

Զիւնքի պիր թարաֆտան Ինկիլթէրրա, Աֆղանիսթանտան զապթ իթմէյի եէնի վէ միւհիմ վէ ճէսիմ արազի իլէ, Հինտիսթան հուտուտունու ատէթա ֆէթհ իտիլէմէզ պիր հալէ վաղ իթմիշ իքքէն, Ռուսիա տէվլէթի հէմ օլ թարիգատէն օլան գօլայլըգլարը, վէ հէմտէ քէնտիսի իչին էն զիեատէ էլզէմ օլան նուֆուզ ու թէէսսիրինի, Ասիա միլլէթլէրի իչինտէ զիեատէսի իլէ զայպ իթմիշ տիր։

Ֆագաթ նասրլ քի տէտիք, պու-նա Ռուսիա տէվլէթի քէնտիսի սէպէպլիյէթի վիրմիշ օլտուղունտան, հիչ պիր ինսաֆ բաղի օլմազ քի, թագսիրաթքն աղբիւրը Ինկիլթէրրանքն իւգէրինէ աթըլըբ. անճագ չու ֆարգ վարտը քի, պու թէպէտիւլաթ Ինկիլթէրրայա բէք խայրլը, վէ Ռուսիայա տախի բէք մուզիրը օլմուշ տուր։

Զիւնքի պիր թարաֆտան Ինկիլթէրրա, Աֆղանիսթանտան զապթ իթմէյի եէնի վէ միւհիմ վէ ճէսիմ արազի իլէ, Հինտիսթան հուտուտունու ատէթա ֆէթհ իտիլէմէզ պիր հալէ վաղ իթմիշ իքքէն, Ռուսիա տէվլէթի հէմ օլ թարիգատէն օլան գօլայլըգլարը, վէ հէմտէ քէնտիսի իչին էն զիեատէ էլզէմ օլան նուֆուզ ու թէէսսիրինի, Ասիա միլլէթլէրի իչինտէ զիեատէսի իլէ զայպ իթմիշ տիր։

Ֆագաթ նասրլ քի տէտիք, պունա Ռուսիա տէվլէթի քէնտիսի սէպէպլիյէթի վիրմիշ օլտուղունտան, քիմսէյի մէսուլ թութմաեա պիր հագգը օլամազ։

Պունու սէօյլէյէն պիզ տէյիլիզ. հագգըգաթը հալ վէ ըէսմի էվրագլար տըրլար։

Պաշգա չէյ տիր էկէր Ռուսիա տէվլէթի, պու տէֆա Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի թարաֆքնտան ըէսմէն նէչը օլունան Մավի քիթապտա ղիքը իտիլէն աթիտէքիպէյանաթլարը, եալանա չգարըը, վէ էֆքեարը ամմէյի թէպտիլ իթմէյէ մուվաֆֆագ օլուր իսէ։

Աֆղանիսթան հիւքմտարը միւթէվէֆա Շեր Ալի Խան, Ինկիլիզլէրէ գարշը արթըգ սիլահլա մուգավէմէթ իտէմէյէճէյինէ իգնա օլտուղունտա, բօլիթիգաճա թարիգլէր իլէ իչին էօնիւնիւ ալապլմէք էֆքեարը իլէ Սէն Բէթէրսպուրկա իլթիճա իթմէյէ գարար վիրիպ, մէղքիւր գարարքն իճրասընը Հէրաթա պիլտիրմէք իւզրէ պիր պէեանամէ նէչը իյէմիշ իտի։

Մէղքիւր պէեանամէտէ, Շեր Ալի Լիվատիտա Ռուսիա իմբէրաթօրու իլէ կէօրիշտիւքտէն սօնրա թէքրարէն Թիւրքիսթանա ատէթ իթմիշ օլան Սէր Զէյմէ վալիսի Սթոլիէթէֆ նամ Ռուսիա ժէնէրալնքն, քէնտինէ եազմըշ օլտուղու պիր մէքթուպու պէեան իտէրէք, Ռուսիա տէվլէթի թարաֆքնտան Ինկիլիզլէրէ գարշը Աֆղանիսթանքն մուհաֆազա իտիլէճէյինի պիլտիրմէքտէ իտի։

Շեր Ալի Խանքն, ժէնէրալ Սթոլիէթէֆտէն ախզ իյէմիշ օլտուղու մէքթուպ, շու եօլտա եազըլմըշ իմիշ։

«Իմբէրաթօր, սիզի քէնտի գարբնտաշը մագամքնտա թութմուշ տուր, սիզ տախի, այնի ասթլուգ վէ գարքնտաշլըգ տույդուսունու իզհար իյէմէլիսինիզ։

«Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի, Զաթը Շահանէնին միւտախէլէսի իլէ, սիզինէ ուղղաշմագ արզուսունտա պուլունուեօր. ֆագաթ Իմբէրաթօրքն արզուսու շու տուր քի, Ինկիլիզլէրի ասլա քէնտի մէմալիքինիզէ գապուլ իթմէյէսինիզ. վէ կէչէն սէնէ եարմըշ օլտուղունուզ կիպի, գըշ մէսխիմի կէչէնէ զատար եան տօլան իլէ անլէրի ավքնտրասընը. օլ վագթթ Հագգ Թէալանքն էմրի նէ իսէ, սիզէ պէեան իտիլէճէք, եանի սիմէք իսթէրիմ քի Ռուսիա տէվլէթի, Գէ-Գէլէհնը թէքքրիւր իտէրէք, սիզէ մուավէնէթէ եէթիշէճէք տիր։

«Խիւլասա, իշլէրին էյի պիր նէթիճէտէ դարար գըլաճաղքնա էմին օլմալըսընը. Իզն Ալլահ Բէթրէսպուրկտա տէվլէթլէրին պիր մէճլիսինի ադտ իտէճէյիզ, վէ Ինկիլթէրրա իլէ ըէսմի պիր միւճատէլէ աչըպ, եա օ տուր քի գայէմ իլէ Ինկիլիզլէրին Աֆղանիսթան իլէ օլան միւլհագաթ վէ միւտախէլէլերինի էպէտի սուրէթատէ զաթ իտէճէյիզ, եա եօգսա վագալարքն նէթիճէսի բէք պիւյիւք վէ միւհիմ պիր մուհարէպէտէ գարար գըլաճագ տըր։

«Ալլահքն եարտըմը իլէ իլք պահարտա, Աֆղանիսթանտա հիչ պիր պիւհուզուրլուգ էսէրի պիլէ գալմաեաճագ տըր։»

Շեր Ալի Խանքն, Բէթրէսպուրկա կիտէմէյիպ, վէֆաթ իյէտկյի, վէ ժէնէրալ Սթոլիէթէֆին վիրտիյի իւմիտլէրտէն հիչ պիրիսինին պիր էսէրի պիլէ կէօրիւնմէյէրէք, Ալի Մէսճիտտէն սօնրա ձէլալապատ վէ Գանտահար գաբուլարքնքն տախի ֆաթիհ Ինկիլիզլէրին էօնիւնտէ աչըլտըգլարը, վէ նիհայէթ Շեր Ալինին օղլու Եագուպ Խանքն Կանտամադտա սուլհ մուգավէլէսինի իմզալամաեա մէճպուր օլարագ, քէնտինին վէ թէքմիլ Աֆղանիսթանքն գատէրինի պիւսպիթիւն Ինկիլիզլէրին էլինէ թէրք իյէմէյէ գարար վիրմիշ օլտուղու մալիմ տիւր։

Կանտամադ մուահէտէսի հիւքմիւնճէ, նէֆսի բայիթախթտա, պիր Ինկիլիզ սէֆիրի օթուրթտուրուլտուղու, վէ պատէհու սէֆիրի միւմայիլէյհին, քէնտի մայէթի մէվճուտու իլէ պէրապէր, ալչագճա պիր խայինլիյէ գուրպան կիթտիրլէրի, վէ ժէնէրալ Բօպէրթսին, նէ՝ սիրաթ վէ նէ՝ ֆիլթուհաթլա Գապուլէ վասլը օլարագ, Աֆղանիսթան հիւքմտարլըգընը, չիմտիքի հալտէ պիւսպիթիւն մահվիթմիշ օլտուղու տախի, ունութուլաճագ գատար էսքի հալէր տէյիլ տիր։

Ժէնէրալ Բօպէրթս 1879 նոյեմբեր 22 թարիխէ նէֆսի Գաղուլտան եաղմըշ օլտուղու ըէսմի պիր մէքթուպքնտա, Եագուպ Խանքն աթիտէքի պէեանաթքնը զիքր իտէր իտի։

«Բէտէրիմ Շեր Ալի Խան, 1869 սէնէսինտէ, պիւսպիթիւն Ինկիլթէրրա բօլի 'իգասընը իլթիզամ իյէմէյէ հաղրրլանմըշ իտի։

«Միւշարիէյհ Աֆղանիսթան թախթը իւզէրինտէ քէնտինի գավիէն եէրէյշթիրէնէ գատար, չօգ միւշքիլաթ չէքմիշ օլտուղունտան, մէղքիւր թախթքն իւզէրինտէ քէնտինի պագը սագլամագլըգընն էն իյի թարիգի, Ինկիլթէրրա իլէ իմթիֆագատա պուլունմագլըգ թարիգի օլտուղունա իգնա օլմուշ իտի։

«Հինտիսթան վալիսինտէն, մէմուլ իթտիյի գատար քիւլլիէթլի սիրահ վէ ճէպհանէ ալամաը իսէ տէ, եէնէ քեամիլէն խօշնուտա օլմուշ պիր հալտէ Հինտիսթանք թէրք իտէրէք, Գապուլա ավէթ էյէտի. ֆագաթ 1873 սէնէսինտէ Հինտիսթանքն եէրլի բրէնպէրինտէն պիրիսինին Գապուլա կէլէրէք, Ինկիլիզլէրտէն մէմուլ իթտիյի մուավէնէթտէն քեաֆֆէսինին տախի իճրասընտան իւմիտ օլմատըգընը, բէտէրիմէ պէեան իթտիյինտէ, իչին հալի թէպտիլ օլտու, վէ արթըգ Ռուսիա իլէ պիր իթթիֆագագա իյէմէք թատավվուրունտա պուլունտը։

«Մէղքիւր իթթիֆագքն նէթիճէսի նէրէյէրտէ գարար գըլաբըգը, մալիմինիզ տիր։

«Հինտիսթան Հիւքիւմէթի, Գապուլա պիրինկիլիզ հէյեէթը սէֆարէթ կէօնտէրիլիր իտի. նէ Շեր Ալի Խան մաղլուպ վէ մահվ օլուր իտի. նէ բէք միւհիմմ մահէլլէր Ինկիլիզլէրին էլինէ կէչէրէք Հինտիսթան իւզէրինէ վուգու պուլպիլճէք իհթիմալլէր վէ իւմիտլէր գաթ օլունուր իտի, վէ նէ տէ Աֆղանիսթան, Ինկիլթէրրայա թապի պիր հիւքիւմէթ օլմագ սբրասընա կէլիր իտի. վէ իշին է՝ն միւհիմմի օլարագ, նէ տէ Ինկիլթէրրանքն նուֆուզ ու թէէսսիրի, Ասիա գըթասընտա պու տէրէճէտէ եիւքսէք պիր մէվգէյա վասլ օլուր իտի։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԵՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆ

Աթինատան էն սօնրա կէլէն զաղէթալար, Եունանիսթան մէպուսան մէճլիսինտէ, տէվլէթի Ալիէ Եունան Թահսիհի հուտուտ մէսէլէսինէ տայիր օլարագ, զուհուրա կէլմիշ օլան պիր վագբա հագգընտա թաֆսիլաթ իթա էյլէմէքտէ տիրլէր։

Վագբայի մէղքիւրէ շունտան իպարէթ տիր.

Բէյիսի վիւքէյա Մ. Գումունտուրօսուն, Տէրիսաատէթտէ պիր զաթք Եունան մէսէլէսինին պիր ան էվվէլ թէսվիեէսի իչին միւզաքէրաթքը խէֆիէ իճրասընա մէմուր էյլէմիշ օլտուղու Աթինատա շայի օլմուշ իտի։ Պու զաթ, Ինկիլիզ մէքթէպինին միւտիրի սապգէք օլուպ, էսէրլէրէյլէ քէսպի չէօհրէթ, վէ Տէրիսաատէթէ պիր գաշ քէրրէ սէյեահաթ էյլէմիշ օլան Մ. Քսէնօս իմիշ։ Պու ըիվաեէթ մագրունը սրհհէթ կէօրիւլէմէմիշ իսէ տէ, ֆէվգէլատէ շայի օլտուղունտան, մէպուսանտան Մ. Տուզինասընն, պու պապտէ հէյեէթի վիւքէյտեա պիր սիւալ իրատ իթմէսի իւզէրինէ, Մ. Գումունտուրօս ճէվապ իթա էյլէմիշ վէ վագբանքն զուհուրա կէլտիկի մէճլիսին խիւլասայի զապթքնտա, պունա տայիր կէօրիւլէն մալիմաթ, չաեանը տիգգաթի կէօրիւլմիշ օլմաղլէ, պէր վէճհի ավթի նագլ իտիրմիշ տիր։

Մ. Տուզինաս.—Եունան հիւքիւմէթինին, Եունան թահսիտի հուտուտ մէսէլէսինին գօլայլըգա թէսվիեէսի իչին, սէրայը էյտէ իթմէքլիկի, վէ հաթթա պիր Ֆրանսըզ իլէ Մ. Քսէնօսուն պու պապտէ վատ օլունան մէպալիղի իսթիհսալ իչին, հիւքիւմէթ ալէյհինէ իգամէյի տավա էյլէտիկի պիր գաշ վագբթատան պէրու Աթինատա շայի օլմուշ տուր։

Մ. Գումունտուրօս։ — Անվալ, սրհհէթի վիճհ իլէ պէեան վէ իֆատէ օլունմամըշ տըր։ Վուգուլի հուլի սիզէ հիւքեաեէ իտէճէկիմ։ Մ. Քսէնօս, Թիւրք զաղէթալարքնը իշթիրա իթմէք, վէ պու սուրէթլէ էֆքեարը ումումիեէյի լէհիմիզէ չէվիրմէք իչին 100,000 տրախմիեէ իհթիեաճը օլտուղունու, Տէրիսաատէթտէն պիր տէֆա եազտը։ Պէն տախի պէյլէ պիր իշ իչին հիչ պիր բարա վիրէմէճէկիմիզի ճէվապէն պէեան իթտիմ։ Միւմայիլէյհ Մ. Քսէնօս, իքինճի մէքթուպունտա տախի, հիւքիւմէթի Սէնիյյէնին, եանէա վէ Թրրհայատա պուլունան էմլաքը շահանէյի սամմագ նիեէթինտէ օլտուղունուն քէնտիսինէ թէէմինէն սէյլէնմէքտէ օլտուղունու, վէ Եունան մէսէլէսինին պունտան սօնրա թէսվիեէ օլունաճագընը իշար էյլէտի։ Պու մէքթուպլարտա պագը իսխմէր զիքր իտիլմիշ օլտուղունտան, պունարը նէչը իտէմէմ։ Եունան միլլէթինին Օսմանլըլարա այիտ էմլաքը զապտ վէ միւսատէրէ իթմէք նիեէթինտէ օլմատըգընը, վէ էկէր պունտան տօլայը շիւպհէ օլունուեօր իսէ, Եունանիսթանքն էմլաքը մէղքիւրէյի սամմքն ալաճաղընը ճէվապէն եազտըմ։ Իսառը մէսէլէ պունտան իպարէթ տիր։ Ֆագաթ հուտուտ մէսէլէսինտէն իսթիֆատէեէ չալըշաճագ պիր Եունանլընքն քիւրէսի արզ իւզէրինտէ պուլունամաեաճագը զանընմտա խէթա իթմիշ օլտուղումու իթիրաֆ իտէրիմ։ Պաշգա պիր տէֆա սայիրլէրի իլէ պէրապէր, պէն տէ խամեաեա միւչար օլտում, հաթթա տէրօգիթօ օլարագ, պիր եէրէ բարա պիկէ թէսլիմ իթմէք, պու բարա զայպ օլտու։ Թէքրար իտէրիմ քի, պանա եազըլան մատտէլէրէ գօլայճա ինանտըղըմտան տօլայը խէթա իթտիմ։ Էմլաքը հիւմանեուն սամբլմագ իսթէնիլտիկի պանա եազըմշ իտի։ Պէնտէ, Եունան հուտուտու մէսէլէսինին գաթիէն թէսվիեէսի հագգընտա իրատէյի սէնիյյէնին շէրէֆսուտուրինտէն սօնրա, էմլաքը մէղքիւրէյի սամբքն ալաճաղընը պէեան իյէմիմ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Դեր. Խորէն Սրբազանքն Ուլահ-Պուղտան թարաֆլարքնտա սէյեահաթտա պուլունտուղու մալիմ օլուպ, վէ օլ պապտէ իսէ զաղէթալարտա շաեանը գրաթի մէքթուպլար օգունմագտա օլտուղունտան, պաղըլարքնը նագլ ու տէրճ իթմէքլիկի էհէմմիյէթտէն ատտ իտէրիզ։

ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Դեր. Խորէն Նարպէյ Սրբազանի ի Քաղաք Եաշ

Եաշ 1880 յունվ. 18

Մեծայարգոյ Խմբագիր

Գերապատիւ Տէր Խորէն Նարպէյ Սրբազան Արքեպիսկոպոսի, Եաշ քաղաքիս մէջ ի՞նչ կերպով ժամանելն, և թէ քաղաքիս մէջ մնացած օրերուն, ի պատիւ Ն. Գերապատուութեան տեղի ունեցած արժանավայել յարգանքները, փոխադարձ այցելութիւնները և հանդէսները, տեղւոյս (Քուրէ) Լրագրէն առնելով կուղղեմք Ձեր Մեծապատուութեան, խնդրելով որ Ձեր ազգօգուտ լրագրոյն էջերէն, ազդասիրաբար անկիւն մը շնորհել բարեհաճիք։

Սարգիս Ա–ոյ Քհն. Շէլուվեան

13 յունվ. 1880

«Ինչպէս որ ծանուցած էինք անցեալ թուով, Դեր. Խորէն Նարպէյ սրբազան արքեպիսկոպոսն Հայոց հինգշաբթի օր ամսոյս տասին, կէս օրէն վերջ ժամը 1 ին եկաւ շոգեկառքով Բումանիոյ Եաշ քաղաքս։ Նախ միչտ անցեալ թուով ցուցուցած էի թէ Պ. Գրիգոր Գարագաշեան, և Պ. Թադէոս Պալասանեան տեղւոյս ազգ. հասարակութեան կողմանէ պատգամաւոր գնացած էին մինչև Բալքանի կայարանը, Դեր. սրբազան Արքեպիսկոպոսը դիմաւորելու, ուր որ Ռօման քաղքէն եկած շոգեկառքը ժամանելով, խիստ վայելուչ կերպով ընդունեցին շոգեկառքէն Ն. Գերապատուութիւնը շնորհաւորելով իւր Սրբազնութեան բարի գալուստը, Ն. Դեր. Սրբազնութիւնը ուղղակից ունէր իւր հետ իբր պատգամաւոր Պուքրէշտ քաղաքի Հայ հասարակութեան կողմանէ Ճիագունդ զօրաց գնդապետի Տեղակալ (լիէօթենան) Աղէքսանդր Սիօնեանը, Ռօմանու ազգային հոգաբարձութեան կողմանէ ժողովին նախագահը և հասարակութեան կողմանէ Պ. Գէորգ Բրունգալեանը, ուստի Ն. Սրբազնութիւնը կայարանին առաջին կարգի սրբրանը մտնելով, մասնաւորապէս հոն հաւաքուած Ազնուական անձանցմէ բարեգալստեան շնորհաւորութիւններ ընդունեց, և յետոյ շոգեկառքը նստելով դէպ ի Եաշ ուղևորեցաւ։ Թրրկու–Ֆրուսմա գիւղաքաղաքին կայարանը հասնելուն, տեղւոյն քաղաքապետն, քաղաքին զօրաց հրամանատարը, համազգեստ հագած զօրքերով և զինուորներով, բոլոր Հայ ժողովուրդը և բազմաթիւ երկսեռ հասարակութիւն՝ կայարանին առաջը դիմաւորեցին Ն. Գերապատուութիւնը. Քաղաքապետ Պ. Մայօր–Ֆօթինօ յանուն իւր ազգակցաց շնորհաւորեց Նորին Սրբազնութեան գալուստը։ Ն. Սրբազնութիւնը իւրեն եղած ընդունելութեան առթիւ, շատ անուշ կերպով իր շնորհակալութիւնը յայտնեց Պ. քաղաքապետին, յարելով թէ իւր ջերմ փափաքներէն մին է քաղաքին բարեբաղդութիւնը տեսնալ։ Այս կարճ խօսակցութենէն զկնի, Ն. Գերապատուութիւնը իւր ուղեկիցներուն հետ շոգեկառք մտնելով դէպ ի Եաշ ուղևորեցաւ, Թրրկու–Ֆրուսմա գիւղաքաղաքին կայարանը հասնելուն, տեղւոյն քաղաքապետն, քաղաքին զօրաց հրամանատարը, համազգեստ հագած զօրքերով և զինուորներով, բոլոր Հայ ժողովուրդը և բազմաթիւ երկսեռ հասարակութիւն՝ կայարանին առաջը դիմաւորեցին Ն. Գերապատուութիւնը. Քաղաքապետ Պ. Մայօր–Ֆօթինօ յանուն իւր ազգակցաց շնորհաւորեց Նորին Սրբազնութեան գալուստը։ Ն. Սրբազնութիւնը իւրեն եղած ընդունելութեան առթիւ, շատ անուշ կերպով իր շնորհակալութիւնը յայտնեց Պ. քաղաքապետին, յարելով թէ իւր ջերմ փափաքներէն մին է քաղաքին բարեբաղդութիւնը տեսնալ։ Այս կարճ խօսակցութենէն զկնի, Ն. Գերապատուութիւնը իւր ուղեկիցներուն հետ շոգեկառք մտնելով դէպ ի Եաշ ուղևորեցաւ, Թրրկու–Ֆրուս-

մասի Պ. Մայոր–Ֆոթինո քաղաքապետն ալ վուԹացաւ ուղեկից ըլլալ Նորին Գերապատուութեան։

Եաշ քաղաքի կայարանը Ն. Գերապատուութիւնը դիմաւորելու եկած էին՝ Պ. Քոսթիւք Զէր.քէզ քաղաքապետը, Պ. Լէոն Բանօբլօ ոստիկանութեան պաշտօնեայն, Օսմ. տերութեան հիւպատոսն Լ.օմէր ԼուԹֆի էֆ. քաղաքիս զօրայ հրամանատարի կողմանէ երեսփոխան Պ. Զահրանօ տեղակալը, Հայ հասարակութեան երեւելիները, և ժողովրդոց մեծ բազմութիւն մը։

(Շարունակելի)

(Լրագիր)

ԱՏԱԹ ՈՒ ՐԻՍՈՒՄ

1

Միլլէթիմիզոէ ալաֆրանկալըգ կիւնտէն կիւնէ արթմադտա օլուպ, վէ սայիր Եվրօպա միլլէթլերի ատաթ ու ըիսումման ղեեատէ, Ֆրանսանքն ատաթ ու ըիսումու եաերլմագտա օլտուգու հալտէ, հէման հիչ պիր սահիհ ալաֆրանկալըգ իճրա իտիլմէ.յիպ, իլլա մուղայիրի օլարագ, էն ֆէնա թարաֆլարը իճրա իտիլմէ.քտէ պուլունտուղունտան, վէ ալէլխուսուս պուալաֆրանկա լուղէթի պիր թագըմ պէտխահլարա վէ խօվարտալարա, պիւյիւք պիր ենսաֆիզըլըգ սէրմայէսի օլմագտա օլտուղունտան, պու կիւնտէն պէտ իլէ, օլ պապտէ բարչա բարչա թէրճէմէլէր տէրճիյէ, իթայի մալիւմաթ իթմէ.լիկի, վէ պու ճիհէթլէ տախի միլլէթիմիզէ պիր խըտմէթ էյլէմէ.լիկի վաճիպէտէն ատտա իթմիշիզ տիր։

ՊԻՐ ԳԸԶ ԻԶԻՆ ԱԳՏԻ ԻԶՏԻՎԱՃ ԹԷՔԼԻՖԻ

Պիր գըզ իչին ագտը իզտիվաճ թէ.քլիֆինտէ պուլունմագլըգ, էն նազիք թէչէպպիւպէրտէն օլտուղունտան, էվլէնմէ.լիկէ արղու վէ միւրատ իտէն հէր ատամ, էկէր միւտտէթի էօմրիւնտէ պէտապտան օլմագ իսթէմէզ իսէ, օլ պապտէ, էն ուֆագ պիր գուսուրտա պիլէ պուլունմամագ նէյէթլէ, հէր նէվի սայ ու տիգգաթը իճրայէ միւսարատթ էյլէմէլի տիր։

Էվլէնմէ.ք արզուսինտէ օլան պիր ատէմ, պիր մահէլլատէ կէօրտիւկիւ պիր գըզտան էկէր հօշլանը եանի ճանը սէվէր իսէ, կէրէ.ք քէնտի վէ կէրէ.ք մէրգումէնին թարաֆքնտան թանըլմըշ օլան տօսթլար մարիֆէ.թիյլէ, պիր քէրրէ էվվէլինտէն, մէրգումէնին ֆամիլեասընա լագըրտը աչըքարագ, էֆքեար ու նիյէթլէրինի անլամասը իգթիզա ի.տէր։

Հիչ պիր ատամ պիզզաթ քէնտի կիտիպ տէ պիր գըզը ֆամիլեասընան խթէմէմէլի տիր, չիւնքի ատէթտէն տէյիլ տիր, վէ տօսթլար մարիֆէթիյլէ սիւալ իթտիրիպ տէ, օլմազ ճէվապընը ալաբըղնատատախի, հիչ տէյիլ իսէ, պիր խայլի վագթ, էօյլէ պիր չէյ վուգուա կէլմիշ օլմասընը, պէյլի իթմէմէ.լիկէ չալըշմալը տըր, եանի հիչ ալտըրմաեարագ, մէղքիւր թէ.քլիֆտէն էվվէլ նէ եօլտա թավը ու մուամէլէտ պուլունուր իսի իսէ, երինէ օ եօլտա տէվամ էյլէմէլի տիր. զիրա, օլ պապտէ էն ուֆագ պիր բիւմուզլու լագըրտատա պուլունմագլըգ պիլէ գապալըգ տըր։

Պիր գըզը իսթէմէ.ք իչին, պիր ատամընն, մէրգումէնին ֆամիլեասընը թանըր պիր միւնասիպ տօսթու պուլունմատըղը թագտիրտէ, մէղքիւր ֆամիլեանընն բաբաղընա միւրաճաաթ իթմէ.քլի.ք ատէթտէն տիր։ Ֆագաթ, պունտան էվվէլ տախի, մէրգումուն քէնտուսինի, պիր ի.քի միլէթէր զաթլար վասըթասը.յլա, մէրգում բաբաստա թանըթտըրմասը իգթիզա իտէր։

Գըզըն ֆամիլեասը թարաֆքնտան, մէմնուն օլունաճագ սուրէթտէ պիր ճէվապ ալընտըղընտա, մէրգումէնին ֆամիլեասը.յլա, մէրգումուն պիր քէրրէ կէօրիշմէսի լազըմ կէլիր, վէ պունուն տախի էվվէլինտէն սիւալ իտիլմէսի ատէթտէն տիր։ (Ծէվադ)

ՆԷՎԻՅԷ

Պու սէնէ, Զվիցէրիտէ, 1830 սէնէսինտէն պէրու էմտալի կէօրիւլմէմիշ պիր սուրէթտէ շիտտէթլի սօղուգ իթմիշ տիր։ Շէօյլէ քի, Ցուրիխ կէօլիւնիւն պիր գըսմը իչինտէն պիր գանալ աչմագ իչին վուգու պուլան թէճրիւպէտէն սէմէրէ հասըլ օլմամըշ տըր, չիւնքի պուղը գէրրագճա, ալթընտա.քի սու տօնմագտա պուլընմըշ տըր։

—Պու սէնէ Ֆրանսատա քեաֆֆէ.յի չըմէնտըֆէրլէրին հասըլա.թը խայլիճէ թէզայիւտ իթմիշ տիր։

—Պատ պէօյիւ.ք տուդալըդտա քեայլին Դօնսթանս կէօլիւ իւզէրինտէ փետրվար 8 տէ եէտի քիչի կէղինտի.քլէրի սբրատա պուզ գըրըլըպ ճիւմէսի տէ պօղուլմըշլար տըր։

—Ռուսիա մէմալի.քինտէ թապ ու նէչը օլընան զաղէթալարըն մըգտատը 608 ըատտէսինտէ օլըպ, պունլարտան անճագ 417 սի Ռուս վիսանը.ալա, վէ մապագիսի էլսինէ.յի միւխթէլիֆէ իլէ թապ ու նէչը օ.ըընմագտա տըր։

—Արժանթին ճիւմհուրիէթի շէհիրլէրինտէն Գարատահար նամ շէհիրտէն թէլէկրաֆլա պիլտիրտի.քլէրինէ կէօրէ, շէհրը մէղքիւր բաատխանէսինտէն, պէօյիւ.ք պիր գայրուգլու եըլտըզը, չըմալա տօղրու իյէրլէտիյի կէօրիւլմիշտիր։ Մէղքիւր գայրուգլու եըլտըզը պուրալարտա տախի կէօրիւլմէսի միւհթէմէլ տիր։

—Պէլճիգանը Սօանսի շէհրի ճիվարընտա պիր չիֆթլի.քտէ կէչէնտէ հարիգ զուհուր իտէրէ.ք, չիֆթլի.ք սահիպլէնին իւչ չօճուղու իլէ տիկէր ի.քի քիչի գաչամաեըպ ամթէչտէ եանմըշլար տըր։

—Շեմալի Ամէրիգատա քեայլին Սէնսինաթիի նամ շէհիրտէն Թայմս զաղէթասընա եազտըգլարընա կէօրէ, շէհրը մէղքիւր տայիրէ.յի պէլէտիէսի, խանէլէրի եէր ալթը պօրուլարը վէ պուղու վասըթասը.յա ըսըթմագ իչին պիր գարար իթթիխազ իթմիշ, հաթթա լազըմ կէլէն գօնթրաթ, շէհիր էմինի թարաֆքնտան իմզալանմըշ տըր։

—Գուպատան վարիտ օլան ըէսմի խապէրլէրէ կէօրէ, ասը սէրկէրաեէրլէրինտէն ի.քիսի մաղլուպ օ.լուպ, հաթթա օրտուկեահլարը ի.լէ պիր խայլի միւհիմմաթը հարպիեէ վէ պարկիր տասաքիրինիզամիեէ եէաը զապթընա կէչմիշ, վէ թարաֆտարանընտան 225 քիչի հիւքիւմէթէ թէսլիմիեէթ կէօսթէրմիշլէր տիր։

—Նասըլ.քի մալիւմ տիւր, Նիւեօրգ շէհրինտէ, թօրբաղընի իւզէրինտէն իչլեեէն չըմէնտըմէրտէն մատտա, պիր տէ հավատան կիտէր պիր չըմէնֆըտէր վարտը։ Իշպու չըմէնտըֆէրին լոգոմոթիֆի իլէ պիր տէ վակոնը յունվարը 24 իունճիւ կիւնիւ կիճէսի խաթթատան տիչարը չը.գըպ եէրէ տիւշմիւշ վէ գօնտիւ.քթէօր իլէ մուքինիսթ վէ ամթէչճի տախի պիրլի.քտէ տիւշիւպ, պունլարտան գօնտիւ.քթէօր անիտէ ֆէլթ վէ տիկէր ի.քիսի աղըր սուրէթտէ մէճբուհ օլմուշ տուր։ Պունպարատան մատտա, չըֆէնտըֆէր խատէմէլերինտէն տէօրթ նէֆէրի տախի խաֆիֆ սուրէթտէ մէճբուհ օլմուշ տուր։ Իշպու գաղա, մուքինիսթին թրէնի տէրէճէսինտէն զիեատէ սիւրաթլա եիւրիւթտիւրմէսինէ համլ իտիլիեօր։

—Եոանանիսթանընն Խալդիս շէհրինտէն եազտըգլարընա կէօրէ, Ցիֆրիզ տաղլարընն դար իլէ դարը.ը օլան եիւ.քսէ.ք թէրէլէրինէ պիր գասըրդա տիւշիւպ պիր չօգ աղաճլարը քէօքլէրինտէն չը.գարմըշ, վէ գասըրդանընն կէչտիյի եօլ իւզէրինտէ պուլընան ալթը խանէ եըգըլըպ սէ.քիզ քիչի ալթընտա դալմըշ, վէ ֆէրտասը կիւնիւ եըզընթըլարընն ալթընտան նուշլարը չը.գարըմըշ տըր։

—Պու.քէրրէ իճրա իտիլէն թէճրիւպէլէրտէն անդաշըլտըզընա կէօրէ, հայվանլարընն իչինտէ էն զիեատէ սօուղա տաեանանլար, քէլը, թավշան վէ ֆարէ իմիշ։

—Ֆրանսանընն Սօլէզմ շէհրինտէն շէ.քիմիշ օլան փետրվար 9 թարիխի պիր թէլէկրաֆնամէտէ օ.գունմուշ տուր.

Տիւն օթուզ ալթը եաշընտա պուլընան Թ . . . նամ գատըն, զէվճի խանէտէ պուլընմատըզը սբրատա տէօրթ եաշընտա պիր էրքէ.ք էվլատընը պէչի.քտէն չը.գարըպ վէ պօղաղընա պիր իբ կէչիրէրէ.ք պիր տիրէ.քտէն ատտըգտան վէ չօճուղըն թէսլիմի բուհ իթտիկինի կէօրտիւ.քտէն սօնրա, քէնտիսինի տէ չօճըզը եանընտան ատարագ թէլէֆի նէֆս էյլէմիշ տիր։

—Սէն Բէթրսպուրկտան Կաղէթտը Գօլոնեը զաղէթասընա եազըեօրլար.

Մօսգու չըմէնտըֆէրի իւզէրինտէ իմբէրատօրա գարշը մուգու պուլան սուլի գատատան պէրու, իմբէրատօրընն էօմրիւնիւ մուհաֆ.զա իչին թէտապիրի շէտիտ իթթիխազ օլունմագտա տըր։ Նիհիլիսթլէր, իմբէրատօրա եանաշմագ իչին չօգ դայրէթ իթտիլէր իսէտէ, մուվաֆֆագ օլամատըլար։ Բիվտեէթէ կէօրէ, պիր թագըմ նիհիլիսթլէր օ.ճագ տիբիրիճիսի գրեաֆէթինէ կիրէրէ.ք սարատա տուխուլ իլէ սարաեէն ալթընա լազըմ գաղըմըշլար տըր։

Քէզա բիվաեէթ էյլէտի.քլէրինէ կէօրէ, կէչէն կիւն գըշըգ սերաեա պիր զապթի կէլիպ, իմբէրատօրա ժէնէրալ Կուրգօ թարաֆքնտան մուհիմմ մէ.քթուպլար թէսլիմ իտէճէկինի սէօյլէր, վէ իմբէրատօրը կէօրմէ.ք իչին իսրար իտէր. նէօպէթտէ պուլընան եավէրի հարպ, մէրգումին թավը ու հարա.քէթինտէն, սիլ.քի ատ.քէրիտէն պիրիսի օրմատըզընը ֆէհմ իլէ չիւպհէեէ զահիպ օլուր, վէ ժէնէրալ Կուրգօեա պիր թէլէկրաֆ չէ.քիպ, տերհալ սարատա կէվմէսինի իսթար իտէր։ Օն տագիգէ սոնրա ժէնէրալ Կուրգօ սարաեա կէլիր, վէ մէրգում տախթէ զապթին նիեէթ ու մագսէտի մէ.յտանա չը.գարագ թահթը թէվգիֆա ալընը։ Պունտան մատտա մէվմուզէն բիվաեէթ էյլէտի.քլէրինէ կէօրէ, պիր թագըմ նիհիլիսթլէր զապթիեէ չավուշը գրեաֆէթինէ կիրմիշլէր իսէտէ, անիտէ թանըրպ ախշ ու կիրիֆթ օլընմըշլար տըր։

—Ֆրանսանընն Հիմիլիա գարիեէսինտէ Պուսանիժ նամընտա պիր գատըն, փետրվար 3 տէ տէօրթ եաշընտա պիր գըզ չօճըզը իլէ տէօրթ այըգ պիր էրքէ.ք էվլատընընն պաշլարընը ուսթուրա իլէ քէսիպ հէլա.ք էյլէմիշ տիր։

—Փագօն (Ֆրանսա) շէհրինտէն 8 թարիխի իլէ ամթիսէ.քի թէլէկրաֆնամէ.քշիտէ օլընմըշ տըր.

Բէնճէնպիհ կիւնիւ, Ժան Սէվէր Պէն նամընտա 37 եաշընտա պիր ատէմ շըմէնտըֆէրլէ Բարիստէն պուրատա կէլտի։ Մէրգում, վակոնըն իչինտէ պիրտէն պիրէ չըլտըրարագ, այնի վակոնտա պուլընը.ը եօլ արգատաշը օլան պիր բաբասընն պօղաղընա մէնտիլինի կէչիրէրէ.ք պօղմատա չալըշմըշ տըր։ Հէլէ քի, բաբասընն պաղրըշըպ չը.ղըրմասընը շըմէնտըֆէր խատէմէլերի իշիտէրէ.ք գօշուպ բաբասը գուրտարմըշլար, վէ մէրգում տիվանէ.յի տէ հիւքիւմէթէ թէսլիմ էյլէմիշլէր տիր։

ԿԻՃԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

(84)

—Նէ՞ կիպի։

—Նու.քի, մատմուազէլ տը Սիմէօղլուն պու.քէթինէ միւմքին մէրթէպէ հաֆիֆճէ վէ եալընըզ էլտիվէնլէր իլէ էլ տօղուն, վէ մէգքիւր պու.քէթի գապուլ իթտիրտի.քտէն սօնրա, պու.քէթին սարընը թութմուշ օլան էլինտէ.քի էլտիվէնի չը.գար, վէ էվինէ կէլիր կէմէզ օ էլտիվէնի եազ։

—Բէ.ք էյի, զալիպա պու չիչէ.քլէրտէ մէվճուտ օլան էճզա, ույգու կէթիրիճի օլմաերպ, էօլտիւրիւճիւ պիր էճզա տըր։

—Էօլիւմ տէ պիր նէվի ույգու տուր, չու ֆարգ իլէ.քի, պիրի տիկէրինտէն ուզունճա սիւրէր։

—Ցիմէ.ք տիր.քի, Ժան տը Սիմէօղ պու.քէրրէ էօլիւմէ հիւքմ օլունմուշ տուր։

—Էվվէթ, լա.քին պու խուսուս պու կիւնլիւ.ք իշ տէ.յիլ տիր, զիրա Ժան կիպի պիր գըզ իչին, նապէտիա օլմագ եախօտ էօլմէ.ք, պիր չէ.յ տիր։

—Աճապա մէզպուրէ պիրտէն պիրէ եըլտըրըմտան վուրուլմուշ կիպի տիւշիպ էօլէճէ՞.ք մի տիր, եօգսա ահէսթէ ահէսթէ՞ մի էօլէճէ.ք տիր։

—Ահէսթէ ահէսթէ վէ ասլա.քէ.տէր հիսա իթմէ.նէրէ.ք էօլէճէ.ք տիր։

—Նէ՞ գատար վագրթատա։

—Պու այ խիթամ պուլմազտան։ Հէմ իլհամըն իճրա օլունմասը լազըմ տէ.յի՞լ մի տիր։

Պու լագըրտըլար իւզէրինէ, պիր է.յեամ սիւ.քիւթ հիւքմ իթտի։ Պու արալըգ Էիւ.ք, միւթէֆէ.քիր պիր հալտէ օլուպ, Կուլ տախի իսթիհզա.քեարի թարգատա մէրգումա տիգգաթ իթմէ.քտէ իսի։ Նիհայէթ պարօն տը Բէրժան, մէգքիւր սիւ.քիւթիւ գաթի իլէ,

—Բէ՞րին, տէտի, թասավվուրունուն նէ օլտուղունու պանա պու սապահ պիլտիրմէ.քլիկի, պու կիճէվատ իթմիշ իտին, տէ.յի՞լ մի։

—Վատըմին իճրասընը՞ մի խաթէօրսուն։

—Էվվէթ։

—Էկէրչի պու վատըմին իճրասընը պաշգա պիր վագթա թէէքիր իտէր իսէմ, նէ՞ եարարսըն։

—Պու կիւն պու պու.քէթլէրի Սիմէօղ ֆամիլեասը գօնաղընա կէօթիւրմէմ։

—Նէ՞ իչին։

—Զիւն.քի ֆէնալըգ իչին ֆէնալըգ եաբմագլըգը սէվմէմ, վէ պիհուտէ պիր ճիւնաեէթատէն տէ իճթինապ վէ նէֆրէթ իտէրիմ։

—Պիհուտէ՞ մի տէտին։

—Շիւպհէսիզ, զիրա զանն իտէրիմ չէ, սէն շու սբրատա իզթիտարընը սուլի խթիհնալ իտիեօրսուն, վէ պիչարէ գըզճըղազին վուգուլի վէֆաթընտան, թասավվուրլարըմըզճա նէ՞ ֆայտէ հասըլ օլաչիկը օլտուղունու տիւշիւնիւեօրում, ֆագաթ հիչ պիր ֆայտէ կէօրէմէեօրում։ Նիհաեէթ շունու.քէնտի.քէնտիմէ սիւալ իտիեօրում.քի, նէ՞ եօլտա.քիսթախանէ հիլլէ, վէ չէ.լթանի թէտպիր իլէ, պիր վալիտէնին կէօզլէրի էօնիւնտէ, էօլմուշ օլան Ժան Եէրինէ հաեաթատա պուլունան Գարմէնի գայիմ գըլմագլըզը մէմուլ իթմէ.քտէսին։

—Է.յ շու սիւալինէ պիր ճէվապ պուլամաեօ՞րմուսուն։

—Խա՛յր։

—Իմանի տուր պէն սանա ճէվապընը վիրէ.յիմ։

—Վէր պոգալըմ։

—Իմանսըզ հերիֆ, էկէրչի պու խուսուսատա մէնաֆէյիմիզ միւշթէրէ.ք օլմատա իտի, սէնի իչպու իմանսըզլըգ հալինտէ պըրագը իտիմ, լա.քին տինլէ վէ իսքեաթ օլ։

Ֆիլմագը Կուլ, քէլամա աղաղ իտիպ, պիր դաչ սէօզ սէօյլէմէսինտէ, Լիւ.քիւն ֆի.քրինի ալթիսոթ, վէ էմնէյ.յէթսիզլի.ք եէրինէ էմնէյ.յէթ վէ ֆէվգէլատէ պիր մահզուզէյ.յէթ դայիմ իյլէտի։ Մէղպուրէնին լագըրտըսը խիթամ պուլուգտան սօնրա,

—Բէ՞րին, տէտի Էիւ.ք, սէն հաղըգաթէն բէ.ք մահիր պիր գատընսըն, վէ էկէրչի, նասըլ.քի պէն իանանը իսէմ, ախրէթէ կիթմիշ օ.լանլարընն բուհլարը, եէնի վիճուալարա կէչտիկի սահիհ իսէ, սէն եա Մա.քիավէլ եախօտ օն պիրինճի պիլիր օլտուղունու տիւշինիւեօրում, ֆագաթ հիչ պիր ֆայտէ կէօրէմէեօրում։ Նիհաեէթ շունու.քէնտի.քէնտիմէ սիւալ իտիեօրում.քի, նէ՞ եօլտա.քիսթախանէ հիլլէ, վէ չէ.լթանի թէտպիր իլէ, պիր վալիտէնին կէօզլէրի էօնիւնտէ, էօլմուշ օլան Ժան Եէրինէ հաեաթատա պուլունան Գարմէնի գայիմ գըլմագլըզը մէմուլ իթմէ.քտէսին։

—Է.յ շու սիւալինէ պիր ճէվապ պուլամաեօ՞րմուսուն։

—Խա՛յր։

—Իմանի տուր պէն սանա ճէվապընը վիրէ.յիմ։

—Վէր պոգալըմ։

—Իմանսըզ հերիֆ, էկէրչի պու խուսուսատա մէնաֆէյիմիզ միւշթէրէ.ք օլմատա իտի, սէնի իչպու իմանսըզլըգ հալինտէ պըրագը իտիմ, լա.քին տինլէ վէ իսքեաթ օլ։

Ֆիլմագը Կուլ, քէլամա աղաղ իտիպ, պիր դաչ սէօզ սէօյլէմէսինտէ, Լիւ.քիւն ֆի.քրինի ալթիսոթ, վէ էմնէյ.յէթսիզլի.ք եէրինէ էմնէյ.յէթ վէ ֆէվգէլատէ պիր մահզուզէյ.յէթ դայիմ իյլէտի։ Մէղպուրէնին լագըրտըսը խիթամ պուլուգտան սօնրա,

—Բէ՞րին, տէտի Էիւ.ք, սէն հաղըգաթէն բէ.ք մահիր պիր գատընսըն, վէ էկէրչի, նասըլ.քի պէն իանանը իսէմ, ախրէթէ կիթմիշ օ.լանլարընն բուհլարը, եէնի վիճուալարա կէչտիկի սահիհ իսէ, սէն եա Մա.քիավէլ եախօտ օն պիրինճի

Լուի Թէսմիեէ օլունմալըսըն։

—Հայտէ կիթ բահաթ էթ, վէ արթըգ շիւպհէ իթմէ, տէեու ճէվապ վիրտի Բէրժան, ֆագաթ էյի իտիեօր, զիրա չը.գան կիճէ.քի մէսէ.քի, վէ նէրտիվէնլէրի տէվիրէրէ.ք, ալչագճա համագաթլըզը իլէ պէնի իլգա էյլէտիկի տէհշէթլի վէ միւհիմ մուխաթարա իւզէրինէ, շիւպհէ եօգ տուր քի, քէնտիսինի պասթօն ալթընտա թէլէֆ իտէճէ.յիմ։

—Էկէր պանա ինանըրսան, պիլա.քա մէրգումու գաեըրաճագսըն։

—Նէ՞ իչին, պէն քէնտիսինտէն նէ՞ մէմուլ իտէպիլիրիմ։

—Վագտա պէն տոսթի իսկեաթ օլմուշում քի, սէն օնտան հիչ պիր շէ.յ մէմուլ իթմէզսին, լա.քին գըզգարատաշը քէնտիսինի հիմաեէ իտէճէ.ք տիր, վէ պիզ, մէրգումուն գըզգարընտաշընա միւհթաճըզ։

—Բէ.ք էյի, էկէր կէլէճէ.ք օլուր իսէ, քէնտիսինի գապուլ էթ։ Ֆագաթ խըրս ու զաղապըմ թէսկին օլմասընա տէկին, պիր գաչ կիւն հուզուրումա չը.գմասըն։

Օլ էնատէ, սաաթ, սապահրն օն պիրի օլտուղու թագտիրտէ, պարօն տը Բէրժան Սիմէօղ ֆամիլեասը գօնաղընա միւթէվէճճիհէն հարէ.քէթ իթտի, վէ էօյլէ թաամընտա հազըր պուլունաճագ օլտուղունտան, թաամը մէզպուրտան պիր աղ էվվէլ, մէգքիւր գօնաղա վասըլ օլտու։

Ցիւգ, մէրգումու.քէմալի իլթիֆաթ իլէ գապուլ, վէ օն սէ.քիզնճի սարրը ատէթի իւզրէ մէրգումա սարրըտրգտան սօնրա,

—Ագիգիմ պարօն, տէտի, հէր շէ.յ սբրատընտա տը, վէ պէն տէ տիւնեանընն էն մէսուտ՞ատամբերմ։

—Մատամ տիւշէ՞ս տէ, տէ.յի՞լ մի։

—Մատամ տիւշէս կէչէն կիճէ պաշընա շիտտէթլի վուրուլմուշ օլմասընտան տօլայը, ճիւգիճէ պաշ աղրըսը չէ.քմէ.քտէ տիր։

—Է.յ մատմուազէլ Ժա՞ն։

—Մատմուազէլ Ժան, բէ.ք էյի, բահաթ տըր, նասըլ.քի պիր ադտան տա.ք քէնտիսինի կէօրէճէ.քսինիզ։ Զէվալըներն պայկրնըզը, սապահրն սաաթ սէ.քիզինէ գատար իմթիհան իթտի, վէ սաաթ սէ.քիզտէ, տերին պիր ույգուտան ուեանընեօր կիպի քէնտինի պուլտու։ Նու հալտէ, հապըգաթէն մէզպուրէնին ադը պաշընա կէլտիկի զանն օլունմանընպ, ույգուտան ուեանընեօր կիպի զանն օլունմագտա իտի։

—Կիճէնին վուգուտթարը աշի-

ԻԼԱՆԱԹ

Պէտէլի իճարը շէհրի, լիրա 100 ղրշ. հիսապը.լա.

Թօքհանէտե վաբօր իսկէլէսի թարիգինտէ Ն°. 20. ղրշ. 200

Թօքհանէ ճամի գարշըսընտա » 295 » 250

Պալէատե մուհարրեր տիւքքեանլարըն, հիզալարընտա մուրագգամ իճարէ.յի շէհրիեէ իլէ իսթիճարլարընա թալիպ պուլունաուղունտան, տահա զիեատէեէ թուրթապիլէճէ.քլէրին, իշպու շուպաթը բուսինին օն պէշինճի կիւնիւնէ գատար խաղինէ.յի խասսա տայիրէսինտէ թահսիլաթ գալէմի միւտիրիեէթինէ միւրաճաաթ իլլէմէլէրի։

Մ.

Իշպու շուպաթըն օնընճը բազար կիւնիւ Գասրմ բաշա նալրնճը եօգուշունտա Բաբաս քէօրրիւսիւ թաբնգի իլէ Պէյօղլունա կիտէր իքէն քէնտիմ վէ գարընտաշըմ Մանուկ վէ սայրբուն նամընա պիր թագրմ սէնէտաթ վէ բօլիչա վէ պէշ բարչա էսհամը ճէտիտէ գուբօնլարը վէ պիր սրբարը գօչանը պիր զարֆ տէրուունինտէ օլտուղու հալտէ դայ իթմիշ օլաբղըմտան հէր քիմ պուլմուշ իսէ Պաղչէ գաբուսունտա Շէ.յիսլամ խանընտա 8 նիւմէրօլու օտաեա կէթիրտիկինտէ հէլալընտան օն ատէտ լիրայի Օսմանի իթա իտէճէ.յիմի իլան օլընը։

11 շուպաթ 95

Յարութիւն Խաչենեան

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ՎԱԲՕՐ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Համպուրկտան Օթանպօլա վէ Օտէսսաեա տօղրուտան տօղրուեա վաբօր իշլէթիրէն միւսիւ Բօպէրթ Մ. Ալմանընն վաբօր գումբանեասընը իլանը տբը։

1880 սէնէսի մարտ այը պիրինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն, հէր այըն իկ.ը հաֆթասընտա, Իսթանպօլա վէ Օտէսսաեա կիթմէք իւզրէ Համպուրկտան պիր վաբօր հարէ.քէթի իտէճէ.ք տիր։

Եօլճու վէ էշեա ֆիեաթը հագգընտա քէսպի մալիմաթ իթմէ.ք իչին, Գալաթատա Գարանթինա օտագաղընտա 9 նիւմէրօլու մաղազասա գումբանանը աճէնթի միւսիւ Հէրման Հէլպինկէ (HERM. HELBING) միւրաճաաթ օլընմասը։

ՏՕԳԹՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօգթէօրու միւմիկէ.յհ, սապը.դը վէճհ իւզրէ, եալընըզ ֆրէնկի վէ պէլ սօուգլուղու, վէ ումումա.լէաթը թէնասիկիեէեէ (ծննդական դործարանայ վերաբերեալ), վէ իտրար եօլլարընա տայիր խասթալըգլարա տիւչար օլանլարըն էմրի թէտավիլէրի իչին, հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար, Պաղչէ գաբուսընտա Համիտիյէ թիւրպէսի սրբասընտա վագը 32 նիւմէրօլու Սինարեան Վիչէն էֆէնտի էճզախանէսինտէ, վէ բազար կիւնէրի տախի, Պէ.յօղլունտա Սագըզ աղաճը ճատտէսինտէ վագը 27 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինտէ, քէ.յֆիզիզերիգապալ եթմէ.քտէ տիր։

ՄԱՆՏՈՒՍ ՄԱԹՊԱՍԱՍԸ

Պէյօղլուտա Պօն Մարչէ գուրպինտէ Էնբաս Լաթին նամ չօգմազ սօգաղընտա 3 նիւմէրօլու մէ.զքիւր մաթպատա թիճճարլարա վէ տէվայիրի ըսմիկեէ մախսուս հէր նէվի էվրագ վէ էրմէնի հրուֆաթը.լա, էօլիւ պիլէթլէրի պասրլրը պիր սաաթ զարֆընտա վէ էհվէն ֆիաթլա։

MALADIES DE POITRINE

SIROP D'HYPOPHOSPHITE DE. CHAUX DE GRIMAULT&C

ԿԷՕՔԻԻՍ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸ

Ինսանըն իէրքի տէրիսինին իւֆինէթինէ, վէ վէրէմէ, վէ նէզլէյէ, վէ շէտիտ էօքսիրիւք կիպի կէօքս, վէ նէֆէս պօրուսու, վէ ագ ճիկէր խասթալըգլարընա տիւչար օլանլար, Կրիմոլ վէ Գումբանեասընըն, ՍԻՐՈ Տ'ԻՊՕՖՕՍՖԻԹ ՏԸ ՇՕ նամ շուրուպունու իսթիմալ իյլէմէլի տիրլէր։ Տիւնեանըն հէր թարաֆընտա պուլունան թապիպլէր, խայլի սէնէլէրտէն պէրու, մէզքիր շուրուպու թավսիեէ եթմէքտէ տիրլէր. նասրլ քի բէք չօգ մուհասսէնաթը տա կէօրիւլէկլիշ տիր։

Պու շուրուպու։ միւթէմատիէն իսթիմալ իտէն խասթանրն էօքսիրիւկիւ աղալը, վէ կիճէլերի թէրլէմէքտէն գուրթուլուբ, վէ իշտահը աչըլբր, վէ ազ վագրթ զարֆընտա իւսթէ կէլէրէք քէսպի սրճհէթ իտէր։

Պու սէօյլէտիքլէրիմիզ, միւթալաաթը աթիեէ իլէ թաստիգ գելընմըշ տբր։

«Կրիմոլ վէ Գումբանեասընըն Սիրո տ'Իրօֆօսֆիթ տը Շօ նամ շուրուպու, ագճիկէր վէրէմիին հէր պիր տէրէճէսի իչին թավսիեէ գելընտա ճայիզ տիր. չօգ տէֆա խասթալար քեամրլէն քէսպի շիֆա իթմէքտէ, վէ եախօտ հիչ տէյլի իսէ, խասթալըգլարը, միդտարի քիֆաեէտէ թէնէզզիլ էյլէմէքտէ տիր։»

(Բարիսին Թրիպիւն Մէտիգալ նամ զազէթասընտան խիւլասա։)

«Պիրինճի տէրէճէտէ օլան վէրէմ իլլէթինէ թուրթուլմուշ պուլունան սէքիզ նէֆէր խասթալար, եալընըզ պիր իքի այ գառար Կրիմոլ վէ գումբանեասընըն Սիրո տ'Ի.օֆօսֆիթ տը Շօ նամ շուրուպունտան իսթիմալ իտէրէք, պու կիւնքի կիւն օ մէրթէպէ քէսպի իֆագաթ իթմիշլէր տիր քի, ագ ճիկէրլէրինտէ գապարճըգ պուլունտուղունու թաստիգ իթմէքլիք ասլա միւմքին օլամազ. վէ իքի սէնէտէն պէրու տուր քի, իւզէրինտէ խասթալըգ էսէրի պիլէ գալմաեարագ էյլէշմիշլէր տիր։»

(Վիէննանըն (Ավստրիա) նամ հէքիմլիք զազէթասընտան խիւլասա։)

«Էֆէնտի, թէրթիպ իթմիշ օլտուղունուզ շուրուպտան տօլաեը, սիզլէրի թէպրիք իտէրիմ։ Ագ վէ գարա ճիկէրլէրինտէ խասթալըգլարը պուլունա կէրէք պիլիւք ատամլարա վէ կէրէք չօճուգլարա, հէր կիւն շուրուպունուզտան վէրմէքտէյիմ։ Մէզքիր շուրուպ, պու կիւնէ գառար թէրթիպ օլունմուշ օլան օ եօլտա շուրուպլարըն քեաֆֆէսի տախի թէլէզզիւղ իտէրէք մէմնուն գալմագտա պուլունտուգլարընտան, կիւզէլ բօման օգումագ արզու իտէնլէրին, իշթիլասընա հիմմէթլէրինի արզու վէ տավէթ իտէրիզ։

Բ Ն Ն Ա Կ Ա Ն

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

Ըստ նորագոյն Պատմական, Լեզուաբանական և Բանասիրական տեղեկութեանց

Յ Ա. Մ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

Մ Ա Ս Ն Ա.

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

1880

Ինչպէս որ անունէն կիմացուի թէ այսչափ դարաւոր Հայոց պատմութեան վրայ քննութեան ելնելն ամէն գրագիտի գործ չէ. իւր անուան տակ գործոյն ամենածանր աշխատութիւնը կը տեսնուի. առանկ գործի կամ աշխատութեան մը շատեր անհամ եր կոպասէին և ամէն ժամանակ գրաճառաց դիմելով կը հարցունէին թէ Ա. Գարագաշեանի Քննական Հայոց Պատմութիւնը ելա՞ւ արդեօք. արդ՝ Սրբոյ հեղինակը խնդրէ՝ որ Ժողովրդեան փափաքածը իրեց տալու համար ազդարարեմք թէ սոյն ամենածանր աշխատութեան առաջին մասը ելաւ 'ի գին մէկ արծաթ մէճիտի. կեդրոնատեղին է Յ. Դավաֆեան գրաճառանոցն երը Զագմագճըլար փող 9. թիւ 20 և Քիւրքճի խան վարի յարկ թիւ 23 և ուրիշ Հայ գրաճառաց քով։

Զինկեանէ Գըզընըն օն իւքինճի ճիւզի չըգմըշ օլուպ, վէ թէ.քմիլ թագըմ կէրէ.ք մաթպատամըզտա վէ կէրէ.ք քիթապճըլարտա սաթըլմագտա օլտուղունտան, վէ մէզքիր քիթապը օգուեանլարը քեաֆֆէսի տախի թէլէզզիւղ իտէրէ.ք մէմնուն գալմագտա պուլունտուգլարընտան, կիւզէլ բօման օգումագ արզու իտէնլէրին, իշթիլասընա հիմմէթլէրինի արզու վէ տավէթ իտէրիզ։

ՏԱՐԵՐԲ

ՀԱՆՐԱՀԱՇՈՒՈՑ

Գաղղիոյ Լիսէներուն Ծրագրոյն համեմատ

ՅՕՐԻՆԵՅ

Պ Ց. Թոփ-սրեան

Նախկին աշակերտ Կայսերական Լիսէի և Համալսարանի դասատու չափական և բնական գիտութեանց

Սայն գիրքն կը պարունակէ հանրահաշուական գործողութիւններ, Ա. Բ. և Գ. աստիճանի հաւասարութեանց, նոյնպէս փոխադարձ հաւասարութեան, մեծագունի եւ փոքրագունի, յառաջատուութեանց և նշանակաց վերայ ընդարձակ տեղեկութիւններ և իւրաքանչիւր դասուց վերայ վարժութիւններ. գալով առաջարկութեանց զայնս բազմատեսակ ընելու և կընճռոտներու լուծումը դիւրացնելու խնամք տարուած է։

Աղդիս մէջ առաջին գիրքն կարէ համարուիլ ուր երկրաչափական առաջարկութեանց լուծմունք քննադատուած են, կանոնները իմաստասիրելով հետեւցուած են գործողութիւններէ, տեսականն արդիւնք եղած է գործնականին և ոչ թէ փորձէ առաջ վերացեալ կանոններ դրուած են, որք անհասկնալի կը դառնան աշակերտին և միայն նորա միտքն մեքենայացնելու կը ծառայեն։

Կեդրոնատեղին է Յ. Դավաֆեան գրատուն, նաև ուրիշ Հայ գրավաճառաց և Բերայ Վայսի գրատունք։

Դինն է մէկ քառորդ ոսկի Օսմ.

Էլպէթէ մէ.քթէպլէրիմիզ վէ իլմի ճէպր արզուսունտա պուլունան չակիրտէրիմիզ վէ մուալիմլէրիմիզ, Թագաորեան էֆէնտինին չու զայէթլէ զահմէթ վէ քիւլֆէթլէ վիճուտէ կէթիրիլմիշ պուլունան էսէրի միւֆիտինատէն մէմնուն վէ միւթէշէ.քիր օլարագ խթիֆատէ իտէճէ.քլէր, վէ թէչվիգէ հիմմէթ վէ միւսարաաթ էյլէէճէ.քլէր տիր։

ՑԻՇԱՏԱԿԳ

ՍԻՊԵՐԻՍԿԱՆԻ ՄԸ

Սոյն գիրքը որ Մամուրեան Էֆէնտիի մէկ նոր թարգմանութիւնն է, Իզմիրէն հասած ըլլալով, կը ծախուի Եէնի ճամի, Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2, Մ. Ղուկասեան գրատունը։ Դին 2 ֆրանք։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ.

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԵԱՆՂԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITICH AND MERCANTIL INSURANCE COMPANY ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԷՆԹԱՑԻ Նամ Լօնդրա վէ Էտէմպուրկ եանղընը սիկուրթա գումբանիասը		Ինկ. Լր.	NORTHERN ASSURANC COMPANY ՆՈՐԹՀԷՐՆ Նամ Լօնդրա եանղընը սիկուրթա գումբանիասը		Ինկ. Լր.
Ասըլ սէրմաեէ		2,000,000	Ասըլ սէրմաեէ		3,000,000
Լիօտէնմիշ սէրմաեէ	250,000		Լիօտէնմիշ սէրմաեէ	150,000	
Եանղընն շիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ ագճէսի	1,040,744	1,290,744	Եանղընն շիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ ագճէսի	380,000	530,000
1875 սէնէսինտէ քեարը սաֆի		917,178	1875 տէ սաֆի քեար		351,000

Սահիպ իմզա քէնտուսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումբանեալարընը ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ աճէնթօսու նասպ օլունմուշ օլուպ, եանկընն սիկուրթասը իչին չօգ գալայլըգլար վիրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միչթերիլերինէ, վէ իսթանպօլուն բաղչէթլու էհալիսինէ իլան իտէր։

Մէզքիր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նիզամնամէլերի մուհիպինճէ սիկուրթաեա թուրթուգլարը էպնիեէլերի, պէյնիլերինտէ թագսիմ իտէճէքլէր տիր։ Եանղընն սիկուրթասը իչին վիրտիքլերի գալայլըգլար իլէ պիր չօգ իշ եարմաեա միւգթէտիր տիրլեր։

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպօլ վէ ճիվար չէհիր վէ քէյֆէրտէ էպնիեէ սիկուրթաեա թուրթաճագ տբր։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալիմաթ ալմագ իսթէեէնլէրին, Գալաթատա քէօրրիւ պաչընտա Գումիսիօն խանընտա տէնիզ պագան քէօչէսինտէ 9 նիւմէրօլու մաղազաեա միւրաճաաթ իլլէմէլէրի։

Մէզքիր Գումբանեալարըն աճէնթօսը
ՃՕՀՆ ԲՈՈՒԼ
վէ ումուր ու մէսալիհինէ մէմուր
ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԷՐՈՐԵԱՆ

ԷՏԻՆԳՈՒՐԿՏԱ ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ՐՕՊԷՐԹ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸՆԸՆ ՄԱՄՈՒԼԱԹԸՆՏԱՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՃԻՆՍ ԼԱՍՏԻԿ ԳԱԼՕՇԼԱՐ

Պու կիւզէլ գալօշլար Իսթանպօլ բիւցասընտա չօգտան պէրրթանը.լմէշ վէ ճինսլէրին էյլիկինտէն էհալի տայիմա խօշնուտ օլմուշ տուր։

Իշպու գալօշլարըն այնի մարգա իլէ թագլիտի զուհուր իթմիշ օլտուղունտան սագլընը.լմասը իհթար օլսունուր։

Պիզիմ գալօշլարը.մէզ, մէզքիւր թագլիտ գալօշլարըն տէօրթչիֆթինի էսկիտիր։

Էհալի պիզիմ գալօշլարը ալաբղը վագրթ պագմալը քի էօքճէլէրին ալթընտա ասլան տամղա օլսուն, վէ քէնարընտա էտինպուրկ եազըլը օլսուն։ Վէ հէր պիր կալօշլարըն իչինտէ տէ թէրազի մարգա օլաճագ տբր։

Պիզիմ գալօշլարը.մէզ սաթըլբր Գալաթատա Գարաքէօյտէ պէօյիւ.ք ճատտէսէ Նօ. 5 Տիմանտիօ Եօրկիատիսին մաղազասընտա, վէ Իսթանպօլտա Սուլթան Համամընտա Դամանտօ խանը ալթընտա Նօ. 68 տէ միւսիւ Սթամատիասիս մաղազասընտա։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնդրա 21 փետրվ.

Ինկիլիզ գօնսօլիտի	98- 1/4
Իսհամը Ումումիէ աչըլտը	11-
» » գաբանտը	11-
1865 Իսթիգրաղը	12- 5/8
1869 »	12- 3/
1871 »	67- 1/4
1872 (Պօն տիւ Թրէզօր)	19- 1/2
1873 »	11- 1/4
Օսմանլը Պանգասը	11- 3/4
Ռուսիա իսթիգրաղը 1873	83- 5/8 (.)
Մըսըր իսթիգրաղը պիրլէշմիշ	56- 7/8
» իսթիեաղը (չըմէնտը.)	86- 1/2
Տէվլէթը Ալիէնին 1877 իսթիգրաղը	79- 1/2
Տաիրա սանիեէ	66- 1/2
Մըսըրըն Բօչիլտ իսթիգրաղը	85- 3/4
1877 Մտաբրսթան էսհամը	86- 5/8
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	

Բարիս, 21 փետրվ.

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3 %	82-42 1/2
» » 3 % Ա. մօրթիսանը	83-90
» » 5 %	116-45
Իսհամը Ումումիէ աչըլտը	11-12 1/2
» » գաբանտը	11-25
1865 Իսթիգրաղը	62-
1869 »	63-
1873 »	58-
Ռումէլի չըմէնտը. Թահվիլա.	40-25
Օսմանլը Պանգասը	550-
Գրէտի Լիոնէ	930-
Ռուս ֆոնտսու 5 % (1877	91- 5/8
Ռուսիանրն Շարք իսթիգրաղը	61- 5/8
Իթալիա ֆոնտսու	81-45
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	286-25
Իսբանեա խարիճի իսթիգրաղը	16- 1/8
Գամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-21

Բարիս, (Պուլվար) 21 փետրվ

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 5 %	116-55
Իսհամը Ումումիէ	11-32 1/2

Վիէննա, 21 փետրվ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիա	117-18
Ռումէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը	18-80

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ում. փետր. 11 ագշմ. գր.	12-03
» » » 12 սպհ. աչ.	11-33
» » Էն եիւքսէք	11-34
» » Էն աշաղը	11-32
» » Սաաթ 5 տէ	11-32
1863 Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	-
1865 » » 6 % ֆ.	-
1869 » (Բինար) 6 % ֆ.	-
1872 » (Պօն տիւ Թրէզօր	-
1873 » (Բինար) 6 % ֆ.	-
Ռումէլի չըմէնտբֆէր	38-3/4
Բէյբօր բ-ր-	17-1/2
Հէվալէսիզ բ-ր-	17-1/2
Ագէ ֆայիզի %	-09

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Դրէտի ժէնէրալ 6 %	-
Սօսիէթէ ժէն 6 %	-
Իսթանպօլ Պանգասը	-
Սօսիէթէ Օթման	-
Թրամվայ 5 %	-
Լավրիօմ (մատէն)	-

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	110-04
Ֆրանսըզ ալթունու	87-25
Բօլ	90-05
Գրիմից ալթունու	51-25
Պէեաղ մէճիտիյէ	107-32
Մէթալիք	120-
Պէշլիք	120-
Պագըր	470-
Գարպօն գայիմէսի գաբիք	8-46

ԳԱԶՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	750-
Էն աշաղը	742-05
Սաաթ 5 տէ	745-